

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 586)

**İstanbul Milletvekili Reşit Ülker ve 18 Arkadaşının Kore ve Kıbrıs Gazilerine de Maaş Bağlanmasını Sağlamak İçin 1005 Sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yasa Önerisi ile Mardin Milletvekili Süleyman Çelebi'nin, Niğde Milletvekili Haydar Özalp'ın, Adana Milletvekili Orhan Şendağ ve Konya Milletvekili Vefa Tanır'ın, Hatay Milletvekili Öner Miski ve 10 Arkadaşının, Aynı Konuda Kanun Teklifleri ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/13, 2/21, 2/235, 2/450, 2/486)**

*T.B.M.M. Anavatan Partisi  
Grup Başkanlığı  
Sayı : 07-91/86 - 2/486*

13.2.1991

### TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kore ve Kıbrıs gazilerine de maaş bağlanmasını sağlamak için

“1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Yasada” değişiklik yapılmasına ilişkin yasa önerimiz gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla.

21.1.1991

*Reşit Ülker  
İstanbul  
Aydın Arvası  
Van  
İsmail Dayı  
Balıkesir  
Hazım Kutay  
Ankara  
Mehmet Deliceoğlu  
Adıyaman  
Hilmi Özen  
İstanbul  
Birsal Sönmez  
Niğde*

*Raşit Daldal  
Niğde  
Sait Ekinci  
Burdur  
Göksel Kalaycıoğlu  
Ankara  
Şevki Göğüsger  
Kırşehir  
İbrahim Çebi  
Trabzon  
Ayhan Uysal  
Çanakkale  
İsmail Şengün  
Denizli*

Ömer Okan Çağlar  
Aydın  
Mustafa Dinek  
Konya

Mehmet Akdemir  
Gaziantep  
Hikmet Biçentürk  
İçel

Şükrü Zeybek  
Muğla

### GENEL GEREKÇE

27.4.1976 Tarih ve 1985 Sayılı Kanun ile 1005 Sayılı Kanunda değişiklik yapılarak, İstiklal Madalyası verilmiş bulunan kişilerle birlikte Kore Savaşına katılmış bulunan Türk vatandaşlarına da maaş bağlanmıştır. Ancak 1983 yılında 2943 sayılı Kanun ile 1005 sayılı Kanun tekrar değiştirilmiş bu kez yalnızca İstiklal Madalyası verilmiş bulunan kişilerin Vatanî Hizmet Tertibinden maaş alabilecekleri hükmü konulmuş, Kore'de savaşa katılmış bulunanlarla Kıbrıs Barış Harekâtına katılmış bulunanlar için toptan ödeme yapılmak suretiyle bunların maaş almaları önlenmiştir.

Anayasamızın “-B- Sosyal Güvenlik Bakımından Özel Olarak Korunması Gerekenler” başlıklı 61 inci Maddesinin 1 inci Fıkrası “Devlet harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle, malul ve gazileri korur ve toplumda kendilerine yarasır bir hayat seviyesi sağlar” demektedir.

Anayasanın gerekçesinde de “Madde, toplumumuzun fedakârlıklar yapmış olan bir kesiminin korunmasını bir direktif olarak vermektedir. Şehitlerin geride kalanlarına ve gazilerin ailelerinin korunması toplum için fedakârlıkta bulunan insanlara toplumun vereceği garantiler cümlesindedir.”

Ancak Anayasanın kabulünden sonra 9.11.1983'de çıkan 2943 Sayılı Yasa ile Kore ve Kıbrıs gazilerinin maaşları kesilmiştir. Gerekçe olarak “Pan-Munjon Anlaşmasından sonra Kore'de görev yapanların ve Kıbrıs'ta görev yapan askerî personelin, sınır hareketlerine katılan askerî personelin, sınırdaki görev yapan askerî personelin de bu aylıklardan yararlanma isteklerini gündeme getirmiş olması bazıları için de yasa önerileri yapılmış olması, isteklerin devamlı yaygınlaşması ve ileride yapılacak savaşların topyekûn savaşlar olacağı dikkate alınması gerektiği” gösterilmiştir.

Anayasamızın “Sosyal ve Ekonomik Hakların Sınırı” başlıklı 65 inci maddesi “Devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini, ekonomik istikrarın korunmasını gözeterek, malî kaynakların yeterliliği ölçüsünde yerine getirir” demektedir.

1005 Sayılı Yasanın 1 inci Maddesi “Millî Mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklal Madalyası verilmiş bulunan Türk vatandaşlarına hayatta buldukları sürece vatanî hizmet tertibinden aylık bağlanmıştır” demektedir.

29 Teşrinisani 1336 (1920) Günlü ve 66 Sayılı “İstiklal Madalyası Kanununun 1 inci Maddesi” İstiklal Madalyası bilfiil ve kıta başında cephe veya dahilî isyanları teskinde hamaset ve fedakârî asarı gösteren erkân, ümera ve zabitan ve efrat ve millî kahramanlara ve cephe gerisinde ulvî maksadın husulü için mesai ihras edenlere 3 üncü maddeye göre TBMM'ce onaylanması durumunda madalya verilir” demektedir.

İstiklal Madalyası, İstiklal Savaşına katılan herkese değil, kahramanlık gösterenlere verilmiştir.

Türk Devletin kurtuluşunda kahramanlık gösterenlere İstiklâl Madalyası verilmiş ve 20 Şubat 1968'de 48 yıl sonra sayıları çok azaldığı bir sırada bu yaşlı kahramanlara vatanî hizmet tertibinden maaş bağlanabilmiştir.

İstiklâl Madalyası sahiplerine vatanî hizmet tertibinden aylık bağlanmasını örnek alabilmek için diğerlerinde de kahramanlık gösterenleri ve bu nedenle madalya alanları ele almak gerektiğini ileri sürenler vardır.

Kore'de savaşıyanlar Birleşmiş Milletlerin çağrısı üzerine gönderilen Türk Tugayları mensuplarıdır. Bunlar dünyanın öbür ucunda, vatandan uzakta Türk Toprakları için değil, Birleşmiş Milletler ideali için, Dünya Barışı için savaştılar. Korsavaş Genel Başkan Bahtiyar Yalta'nın dediği gibi "Doğu illerimiz ile Boğazlar üzerindeki, düşmanca eğilim ve girişimler, Kore'de savaşıyan bir avuç askerimizin dünyaya "Şapka Çıkartan" zaferieri ile etkisini kaybetmeye başlarken, İkinci Dünya Savaşı sonrasında yalnız kalmış Türkiye'nin etrafını, sempati, takdir ve dostluk halesi sarmaya başladı. Mareşal ve Truman yardımları ise artırılarak, ekonomik kalkınmamız yanında savunmamızda etkin bir biçimde gelişmeye başladı. NATO'ya kabul edilmeyen Ülkemiz, askerimizin Kore Savaşındaki başarıları üzerine, NATO'ya itibarlı ve güvenilir, ihtiyaç duyulan önemli bir üye olarak alındı. Bu savaşta "İnsanlığın en güvenilir koruyucusu ve medeniyetin en büyük savunucusu, Türk askeridir" denilirken "mümtaz asker" unvanı verildi .... Gazilerimize, bir çok yabancı ulus parlamentoları ile devlet başkanları "Kahramanlık Madalyaları" verdiler. Kore'de savaşmış Türk Tugaylarının, Ülkemize sağladığı maddî ve manevî olanaklar, tarif edilemeyecek ve unutulmayacak kadar büyük olmuştur.

Kıbrıs savaşı da, topraklarımızın dışında sınırlarımıza yakın, soydaşlarımızın tecavüze uğradığı bir adada, barış anlaşmaları, itibarımızı ve çıkarlarımızı savunduğumuz, bir yanı ile uluslararası, bir yanı ile de ulusal bir savaşı.

Askerlerimiz, güçlüğü herkesçe bilinen, Kıbrıs Çıkarma Harekâtında, sarp ve örtülü, tahkim edilmiş bir arazide, savunan düşmanı yenmek ve emredilen hedeflere hızla ulaşmak, düşmanı bozguna uğratmak suretiyle, ulusumuza güven ve gurur vermişlerdir. Bu harekât Türkiye'nin ne kadar güçlü ve Silahlı Kuvvetlerinin ne kadar yetenekli olduğunu, bütün dünyaya bir kere daha göstermiştir.

Bu kısa açıklamalar Kore ve Kıbrıs harekâtlarının özelliklerini ortaya koymaktadır.

Kore ve Kıbrıs gazilerine önce maaş bağlanması, sonra kaldırılması hukukun genel prensiplerinden olan "Kazanılmış haklara" dokunulmaması kuralı akımından tartışılmamalıdır.

2943 Sayılı Yasanın Anayasanın 61 inci Maddesine rağmen çıkarılabilmiş olması da bir çelişki olarak ortada durmaktadır.

Korsavaş 25.8.1983'de "1005 Sayılı Yasada Değişiklik Yapan Yeni Yasa Tasarısı Hakkında Düşünce ve Öneriler" başlıklı yazılarında şeref aylığının 60 yaşından itibaren asgarî ücret üzerinden bağlanmasını teklif etmişlerdir.

Şunu da belirtelim ki, bu arada Kore ve Kıbrıs gazilerinin sayıları da bir hayli eksilmiştir.

Bütün bu bilgileri Yüce Meclisin değerlendirmesi ve en adil bir çözüm yolu bulabilmesi için sunduk.

Teklifimizin 1 inci maddesinin 1 inci fıkrasında yaptığımız değişiklik; Kore Savaşına katılanlarla, Kıbrıs Barış Harekâtına iştirak etmiş bulunanları da, Vatanî Hizmet Tertibinden ve İstiklâl Madalyası verilmiş bulunan kişilere ödenen aylık miktarında maaş alabilecek duruma getirmektedir.

Teklifimiz, vatan için savaşıyan ve halihazırda mağdur durumda olan kişilerin mağduriyetini önlemek ve sosyal devlet anlayışının gereğini yerine getirmek için hazırlanmıştır.

Teklifimiz Genel Kurulun takdir ve tasviplerine saygıyla arz olunur.

## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

20.2.1968 Tarih ve 1005 Sayılı İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

8.2.1988

*Süleyman Çelebi*

Mardin

### GEREKÇE

1005 sayılı Kanun, Millî Mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklâl Madalyası verilen Türk vatandaşlarına hayatta buldukları sürece aylık bağlanmasını öngörmekte ve bazı sosyal imkânlar tanımaktadır.

1985 sayılı Kanun ise, 1005 sayılı Kanunda değişiklik yaparak; İstiklâl Madalyası sahiplerine bağlanan aylığı muhafaza etmekle beraber, Kore'de fiilen savaşa katılmış olan Türk vatandaşlarına da aylık bağlanması hükmünü getirmişti.

1005 sayılı Kanuna 9.11.1983 tarih ve 2943 sayılı Kanunla eklenen geçici 2 nci madde ile de, 1950 yılında Türk Tugayının Kore'ye ayak bastığı Ekim ayında başlamak ve 1953 yılı Pan-Munjon Ateşkes Anlaşmasına kadar Kore'de fiilen savaşa katılmış olan Türk vatandaşlarına, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, almakta oldukları 4 250 lira aylığın üç yıllık tutarının üç ay içinde defaten ödenmesi hükmü getirilmiş ve bu kişilerin 1005 Sayılı Kanunla ilişkileri kesilmiştir. Ayrıca aynı madde ile, 2943 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden sonra hiçbir nedenle aylık ödenmeyeceği hükmü getirilerek, 20.2.1968 tarih ve 1005 sayılı Kanunun 1 inci ve 2 nci maddelerinde değişiklik yapan ve Kore gazilerine aylık bağlanmasına imkân veren 27.4.1976 tarih ve 1985 sayılı Kanun uygulama dışı bırakılmıştır.

Keza, 1005 sayılı Kanuna 9.11.1983 tarih ve 2943 sayılı Kanunla eklenen geçici 3 üncü madde ile, 1974 yılında Temmuz 1 inci ve Ağustos 2 nci Barış Harekâtına Kıbrıs'ta fiilen görev alarak katılmış olan Türk vatandaşlarına da; sözkonusu Kanunun yürürlük tarihine kadar, Kanuna ekli cetvele göre hesaplanacak aylıkların, Kanunun yürürlük tarihini izleyen üç ay içinde defaten ödenmesi hükmü getirilmiştir.

Durum böyle olunca; Türk Devletinin itibar ve haysiyeti için, insanlık hak ve hürriyetlerinin mücadelesini veren gaziler, o gün için toplu bir ödeme yapılmak suretiyle, maaştan yoksun bırakılmış ve mağdur duruma düşürülmüşlerdir.

Alınan bu toplu paralar ağır hayat şartları karşısında tükenmiş ve bu kişiler Devlet güvencesinden yoksun bırakılmışlardır.

Bu haksızlığa son vermek amacıyla hazırlanan teklif metni ile, bu kişilere de her ay maaş bağlanması öngörülmekte ve 1005 sayılı Kanunun 1 inci maddesi kapsamı genişletilmekte, Kore gazilerinin her ay maaş almalarına mani olan geçici 2 nci madde yürürlükten kaldırılmaktadır.

Ayrıca, 27.4.1976 tarih ve 1985 sayılı Kanundaki hükümler aynen 1005 sayılı Kanun kapsamına alındığından herhangi bir yanlış uygulamaya mahal verilmemesi için 1985 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmaktadır.

## MARDİN MİLLETVEKİLİ SÜLEYMAN ÇELEBİ'NİN TEKLİFİ

**20.2.1968 Tarih ve 1005 Sayılı İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi**

MADDE 1. — 20.2.1968 tarih ve 1005 sayılı Kanunun 9.11.1983 tarih ve 2943 sayılı Kanunla değişik 1 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Millî Mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklâl Madalyası verilmiş bulunan Türk vatandaşları ile 1950 yılında Türk Tugayının Kore'ye ayak bastığı Ekim ayında başlamak ve 1953 yılı Pan-Munjon Ateşkes Anlaşmasına kadar Kore'de fiilen savaşa katılmış olan Türk vatandaşlarına ve 1974 yılında Temmuz 1 inci ve Ağustos-2 nci Barış Harekâtına Kıbrıs'ta fiilen görev alarak katılmış olan Türk vatandaşlarına, hayatta buldukları sürece, vatani hizmet tertibinden 850 gösterge rakamının her yıl bütçe kanunu ile tespit edilen katsayı ile çarpılmasından bulunacak miktarda aylık bağlanır.

MADDE 2. — 20.2.1968 tarih ve 1005 sayılı Kanunun, 9.11.1983 tarih ve 2943 sayılı Kanunla eklenen, geçici 2 nci maddesi ile 27.4.1976 tarih ve 1985 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihini izleyen aybaşında yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

*T.B.M.M.*

*Anavatan Partisi*

*Grup Başkanlığı*

*Sayı : 11-88/48*

*17.2.1988*

### TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

20.2.1968 tarih ve 1005 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun teklifim gerekçeli olarak sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

*Haydar Özalp*

*Niğde*

### GENEL GEREKÇE

Bilindiği üzere Kore savaşlarında, Türk Devletinin Birleşmiş Milletler camiası içerisinde yüklendiği mükellefiyetler gereği, askerlerimiz de fiilen görev almış, bütün dünyanın takdirini kazanan kahramanlıklar göstermişlerdir. Bu durum Ekim 1950'den 1953 yılı Pan-Munjon Ateşkes Anlaşmasına kadar devam etmiştir. 1953 yılından 1971 yılına kadar Türk Devleti yine taahhütleri gereği Kore'de Türk birliği bulundurmaya devam etmiştir. Bu süre zarfında savaşın yeniden patlak vermesi durumunda yine fiilen karşı koyacak müşterek devletler cephesinde yerini alacaktı. Bu maksatla oraya gönderildiler. Orada bir savaş patlak vermiş olsaydı Türk Birliği aynı azim ve cesaretle savaşa katılacaktı. Belki ölebileceklerdi, belki de yaralanıp gazi olacaklardı. Onlar orada Türk Devleti adına elleri tetikte nöbet tutular. Gerektiğinde savaşmaya ve ölmeye gittiler. Savaşın yeniden çıkmasını, yeniden alevlenmesini önlediler. Savaşıkları düşman birlikleri bir daha ilerleyemedi ve durduysa Türk ve diğer dev-

letler birliklerinin her şeye hazır ve kararlı tutumları sayesinde olmuştur. Şu halde gerektiğinde (ki, o günkü şartlar dikkate alınırsa harbin yeniden her an patlak vermesi ihtimali çok kuvvetliydi) ölmeye gittiler.

1971'den sonra Türk birliklerinin görevlerini yapmış olmanın gurur ve bahtiyarlığı ile geri dönmüş olması elbette mutlu bir sonudur. Ancak, 1950 - 1971 arasında Kore'de fiilen savaşıma durumunda kalan birliklerle fiili savaşa ve onlar gibi kendini gerektiğinde ölüme adanmış olanların sosyal durumları arasında bugün göze çarpan bir farklılık ve haksızlık vardır. 1950 - 1953 arası Kore'de savaşanlara 1005 sayılı Kanunla sağlanan sosyal haklar 1953 - 1971 arasında Kore'ye aynı görev için gidip gelen birlik mensuplarına verilmemektedir. 1953 - 1971 yılları arasında düşman karşısında eli tetikte ölüme hazır bekleyen bu birlik mensupları da zaman zaman arazi çatışma ve sürtüşmelere de maruz kalmışlardır. Yaralanan, kaybolan, hatta ölenler de olmuştur. Esasen harp hali, ilk Türk birliğinin Kore'ye ayak basmasından son birliklerin geri çekildiği ana kadar devam etmiştir. Bunun sonucu olarak bu süre zarfında bütün birliklere harp hali kanunları tatbik edilmiştir. Pek çok defa ateşkes ihlalleri olmuş ve çatışmalar çıkmıştır.

Pan-Munjon ateşkesi bir mütarekedir. Mütareke ise bilindiği gibi genellikle geçici belli maksatları ifa için yapılan ateşkeslerdir. Bunun devamlılık göstermiş olması ve savaşın fiilen yeniden çıkmamış olması Türk ve aynı saftaki diğer devlet birliklerinin savaşa hazır beklemeleri sayesinde olmuştur.

1950 - 1953 arasında ve 1953 - 1971 arasında Kore'ye giden birliklerin hedef ve maksatları aynı idi. Hatta 1953 - 1971 arasında Kore'de üstün başarı gösteren bu birlik mensuplarına bu cesaret ve kararlılıklarından dolayı şeref madalyası verilmiştir. Fakat yukarıda da değinildiği gibi savaşa fiilen katılmadılar diye bunlar, 1950 - 1953 döneminde görev yapan birliklerden farklı olarak DDY, Denizcilik Bankası iç hatlarında, belediye vasıtalarından ve ücretsiz tedavi imkânından yararlandırılmamışlardır.

Bu durum onlar için, maddî bir katkıdan yoksun kalmaları yanında onur kırıcı olmaktadır. Aynı maksatla Kore'ye giden kimselerden bir kısmının bu sosyal haklardan mahrum edilmesi onları vatandaşlar nazarında bir tür ikinci sınıf Kore askeri durumuna düşürmektedir. Savaşmamış olmak savaşmıyacaktı demek olmadığına göre bu iki grup birlik arasındaki sosyal imkânlarla ilgili farklılık giderilerek onların ezikliği ortadan kaldırılmalıdır.

Savaşmamış olmak bir kabahat değil mutlu bir olaydır. O halde savaşmak için giden bir birlik mensubuna savaşırılmamış olmasını bir kabahat olarak göremeyiz. Bu bir tür cezalandırıcıdır. Savaşa gönderdiğin kişiyi bu suretle onurlarına dokunacak tarzda bir muameleye tabi tutamayız. Onlara da bu sosyal imkânlar tanınmalıdır. Esasen bunların bazıları bugün hayatta da değildir. Bazıları da şu veya bu sosyal güvenlik kurumlarından bazı imkânlara kavuşmuştur. Ancak her hâlû kârda bir kısım birlik mensuplarımız bu sosyal imkânlara muhtaçtır. Aynı zamanda da bu farklılık bu ikinci gruba mensup olanlar için onur kırıcı kabul edilmekte ve bunun ezikliğini devamlı yaşamak durumundadırlar.

Sonuç olarak teklifimizle, bu iki grup Kore askerlerimiz arasında mevcut sosyal imkân farklılıklarını gidermeyi amaçlıyoruz. Bu maksatla 1005 sayılı Kanununun 2 nci maddesi kapsamına 1953 - 1971 arası Kore'ye gidip görev yapmış birlik mensuplarımızı da almayı teklif ediyoruz.

## MADDE GEREKÇELERİ

**MADDE 1.** — Bu madde ile 1005 sayılı Kanunun ikinci maddesinde sayılanlar arasında 1953-1971 yılları arasında Kore'de görev yapan birlik mensupları da ilave edilmekte ve buna uygun düzenleme getirilmektedir.

**MADDE 2 ve 3.** — Yürürlük ve yürütme maddeleridir.

### NİĞDE MİLLETVEKİLİ HAYDAR ÖZALP'IN TEKLİFİ

#### 20.2.1968 Tarih ve 1005 Sayılı Kanunun 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

**MADDE 1.** — 20.2.1968 tarih ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası verilmiş bulunanlara vatanî hizmet tertibinden şeref aylığı bağlanması hakkındaki kanunun 9.11.1983 tarih ve 2943 sayılı Kanunla değişik 2 nci maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir;

**Madde 2.** — “Millî Mücadeleye iştiraklerinden dolayı kendilerine İstiklal Madalyası verilmiş olan Türk Vatandaşları ile 1950 yılında Türk Tugayının Kore'ye ayak bastığı Ekim ayından başlamak ve son birliğin Kore'den döndüğü 30.5.1971 tarihine kadar Kore'de fiilen savaşa katılmak için giden Türk Vatandaşları ve 1974 yılında Temmuz 1 inci ve Ağustos 2 nci Barış Harekâtına Kıbrıs'ta fiilen görev alarak katılmış olan Türk Vatandaşları, kendilerine refakat eden eşleri, Devlet Demiryolları ve Denizcilik Bankasının iç hatları vasıtalarından subaylar I inci mevkide, diğerleri II nci mevkide ve belediye vasıtalarında ücretsiz seyahat edebilirler.

Askeri ve Devlet Hastanelerinde ücretsiz tedavi edilirler.”

**MADDE 2.** — Bu Kanun hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 3.** — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

*Doğru Yol Partisi*  
*T.B.M.M. Grup Başkanlığı*  
No. : 19

### TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1005 Sayılı İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini rica ederim.

15.11.1989

Saygılarımla.

*Orhan Şendağ*  
Adana

*Dr. Vefa Tanır*  
Konya

### G E R E K Ç E

1005 sayılı Kanun hükümleri uyarınca, İstiklâl Madalyası verilmiş bulunan veya Kore Savaşına fiilen katılmış olan Türk Vatandaşlarına bağlanmış bulunan maaşlar; Bu Kanun da yapılan bir değişiklikle, münhasıran İstiklâl Madalyası verilmiş bulunanlar için geçerli kılınmış, Kore'de savaşa katılmış bulunanlar'la Kıbrıs Barış Harekâtına katılmış bulunanlar için toptan ödeme yapılmak suretiyle bunların maaş almaları önlenmiştir.

Teklifimiz, Kore savaşına katılanlarla Kıbrıs Barış Harekâtına iştirak etmiş bulunanları da tekrar maaş alacak duruma getirmiş, İstiklâl Madalyası sahiplerine bağlanan maaş miktarına esas olan (350) gösterge rakamını (700) e yükseltmek suretiyle, tümünün aynı miktarda aylık almasına cevaz vermiştir.

Sosyal Devlet anlayışının bir gereği olan işbu teklifimiz Genel Kurulun takdir ve tasviline saygıyla arz olunur.

### ADANA MİLLETVEKİLİ ORHAN ŞENDAĞ VE KONYA MİLLETVEKİLİ VEFA TANIR'IN TEKLİFİ

**1005 Sayılı İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi**

MADDE 1. — 1005 Sayılı Kanunun 9.11.1983 tarih ve 2943 Sayılı Kanunla değişik 1 inci Maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Millî Mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklâl Madalyası verilmiş bulunan Türk Vatandaşları ile, 1950 yılında Türk Tugayının Kore'ye ayak bastığı Ekim ayında başlamak ve 1953 yılı Pan-Munjon Ateş Kes Anlaşmasına kadar Kore'de fiilen savaşa katılmış olan Türk vatandaşlarına ve 1974 yılında Temmuz 1 inci ve Ağustos 2 nci Barış Harekâtına Kıbrıs'ta fiilen görev alarak katılmış olan Türk vatandaşlarına, hayatta buldukları sürece, Vatanî Hizmet Tertibinden 700 gösterge rakamının heryıl bütçe Kanunu ile tespit edilen katsayı ile çarpılmasından bulunacak miktarda aylık bağlanır.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımlandığı tarihi takip eden malî yıl başından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.



*Sosyal Demokrat Halkçı Parti*

*Grup Başkanlığı*

*Sayı : 202*

13.12.1990

## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1005 sayılı İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda, değişiklik yapılmasına ilişkin Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımızla.

*Öner Miski*

*Hatay*

*Kâzım Ulusoy*

*Amasya*

*Mustafa Kul.*

*Erzincan*

*Ekrem Kangal*

*Sivas*

*Hilmi Ziya Postacı*

*Aydın*

*Zeki Ünal*

*Eskişehir*

*Ömer Türkçakal*

*Kocaeli*

*Abdulkadir Ateş*

*Gaziantep*

*Mehmet Moğultay*

*İstanbul*

*Tevfik Koçak*

*Ankara*

*Gürcan Ersin*

*Kırklareli*

*Kamer Genç*

*Tunceli*

## GEREKÇE

27.4.1976 Tarih ve 1985 Sayılı Kanun ile 1005 Sayılı Kanunda değişiklik yapılarak, İstiklâl Madalyası verilmiş bulunan kişilerle birlikte Kore Savaşına katılmış bulunan Türk Vatandaşlarına da maaş bağlanmıştır. Ancak 1983 yılında 2943 Sayılı Kanun ile 1005 Sayılı Kanun tekrar değiştirilmiş bu kez yalnızca İstiklâl Madalyası verilmiş kişilerin Vatanî Hizmet Tertibinden maaş alabilecekleri hükmü konulmuş, Kore'de savaşa katılmış bulunanlarla Kıbrıs Barış Harekâtına katılmış bulunanlar için toptan ödeme yapılmak suretiyle bunların maaş almaları önlenmiştir.

Teklifimizin 1 nci maddesinin 1 nci fıkrasında yaptığımız değişiklik; Kore Savaşına katılanlarla, Kıbrıs Barış Harekâtına iştirak etmiş bulunanları da, Vatanî Hizmet Tertibinden ve İstiklâl Madalyası verilmiş bulunan kişilere ödenen aylık miktarında maaş alabilecek duruma getirmektedir.

Teklifimizin ikinci maddesi ile, 1005 Sayılı Kanuna, 9.11.1983 Tarih ve 2943 Sayılı Kanunla eklenen ve artık hüküm ifade etmeyen Geçici 2 nci ve 3 üncü Maddelerin yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

Teklifimiz, vatan için savaşan ve halihazırda mağdur durumda olan kişilerin mağduriyetini önlemek ve sosyal devlet anlayışının gereğini yerine getirmek için hazırlanmıştır.

Teklifimiz Genel Kurulun takdir ve tasviplerine saygıyla arz olunur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 586)

## HATAY MİLLETVEKİLİ ÖNER MİSKİ VE 10 ARKADAŞININ TEKLİFİ

### 1005 Sayılı İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi

MADDE 1. — 1005 Sayılı Kanunun, 9.11.1983 Tarih ve 2943 Sayılı ve 26.9.1990 Tarih ve 3360 Sayılı Kanunlarla değişik 1 inci Maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Millî Mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklâl Madalyası verilmiş bulunan Türk Vatandaşları ile 1950 yılında Türk Tugayının Kore'ye ayak bastığı Ekim ayında başlamak ve 1953 yılı Pan-Munjon Ateşkes Anlaşmasına kadar Kore'de fiilen savaşa katılmış olan Türk Vatandaşlarına ve 1974 yılında Temmuz 1 inci ve Ağustos 2 nci Barış Harekâtına Kıbrıs'ta fiilen görev alarak katılmış olan Türk Vatandaşları ile bundan sonra Türk Ordusunun iştirak edeceği bir savaşta Orduda görev alıp bizzat savaşa katılanlara, hayatta buldukları sürece, vatanî hizmet tertibinden 1500 gösterge rakamının her yıl bütçe kanunu ile tespit edilen katsayı ile çarpılmasından bulunacak miktarda aylık bağlanır.

MADDE 2. — 1005 Sayılı Kanuna 9.11.1983 Tarihli 2943 Sayılı Kanunla eklenen Geçici Madde 2 ve Geçici Madde 3, yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

## Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

*Türkiye Büyük Millet Meclisi*

*Plan ve Bütçe Komisyonu*

27.8.1991

Esas No. : 2/13, 2/21, 2/235, 2/450, 2/486

Karar No. : 188

### TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mardin Milletvekili Süleyman Çelebi tarafından hazırlanarak 9.2.1988 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/13, Niğde Milletvekili Haydar Özalp tarafından hazırlanarak 17.2.1988 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/21, Adana Milletvekili Orhan Şendağ ve Konya Milletvekili Vefa Tanır tarafından hazırlanarak 15.11.1989 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/235, Hatay Milletvekili Öner Miski ve 10 Arkadaşı tarafından hazırlanarak 13.12.1990 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/450 ve İstanbul Milletvekili Reşit Ülker ve 18 Arkadaşı tarafından hazırlanarak 11.2.1991 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/486 esas sayılı teklifler muhtelif tarihlerde Komisyonumuza havale edilmiştir. Komisyonumuzun 6.3.1991 tarihinde yaptığı 45 inci birleşimde, tekliflerin birbirleriyle ilişkili olması nedeniyle 5 üyeden oluşan bir alt komisyonca incelendikten sonra görüşülmesine karar verilmiştir.

Alt Komisyonca yapılan müzakere sonucunda, Başkanlığımıza sunulan raporda, anılan tekliflerin birleştirilerek görüşülmesinin uygun bulunduğu belirtilmektedir.

Bu defa, sözkonusu teklifler, Komisyonumuzun 28.8.1991 tarihinde yaptığı 56 ncı birleşimde Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanı Başkanlığında, Maliye ve Gümrük Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü temsilcileri ve teklif sahibinin katılımıyla görüşülmüştür.

Teklifler ile; Kore Savaşına katılanlarla, 1 inci ve 2 nci Kıbrıs Barış Harekâtın iştirak etmiş bulunanlara da, Vatanî Hizmet Tertibinden ve İstiklâl Madalyası verilmiş bulunan kişilere ödenen aylık miktarında maaş bağlanması öngörülmekte, ayrıca Kore'de 1950 - 1953 yılları arasında fiilen savaşa katılmış olan Türk vatandaşlarının halen yararlandıkları kamu vasıtaları ile ücretsiz seyahat imkânının son birliğin Kore'den döndüğü 30.5.1971 tarihine kadar Kore'de fiilen savaşa katılmak için giden Türk vatandaşlarını da kapsayacak şekilde genişletilmesi istenmektedir.

Yapılan görüşmeler sonucunda, alt komisyonun önerisi doğrultusunda tekliflerin birleştirilmesi ve 2/486 esas sayılı teklif esas alınmak suretiyle maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Teklifin çerçeve 1 inci maddesi ile değiştirilen 24.2.1986 tarihli ve 1005 sayılı Kanunun değişik 1 inci maddesinin 1 inci fıkrasına "...tespit edilen..." ibaresinden sonra gelmek üzere "...memur maaş..." ibaresi eklenmiş ve maddeye 1 inci fıkradan sonra gelmek üzere; Kore ve Kıbrıs Harekâtlarına katılmış olanlardan çeşitli sosyal güvenlik kurumlarından maaş alanlara aylık bağlanamayacağı, ancak bağlanacak aylıktan az maaş alanlara aradaki farkın ödeneceğini hükme bağlayan yeni bir fıkra eklenmiş ve maddenin çerçevesi bu doğrultuda yeniden düzenlenmiştir.

Ayrıca, 24.2.1968 tarihli ve 1005 sayılı Kanunun değişik 2 nci maddesinin 2 nci fıkrası vazife malülleri ve kendilerine refakat eden eşleri ile şehitlerin eşlerini de fıkra kapsamına alacak şekilde değiştirilmek suretiyle, yeni çerçeve 2 nci madde olarak teklife ilave edilmiştir.

Teklifin yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri 3 ve 4 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Başlık, yapılan değişiklikler ve kanun tekniğine uygunluk açısından yeniden düzenlenmiştir.

Komisyonumuz ayrıca, konunun önemine ve aciliyetine binaen, İçtüzüğün 53 üncü maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca Genel Kurulda öncelikle görüşülmesini istemeyi kararlaştırmıştır.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan  
*Yusuf Bozkurt Özal*  
Malatya  
Sözcü  
*Reşit Ülker*  
İstanbul  
*Mehmet Deliceoğlu*  
Adıyaman  
Ömer Okan Çağlar  
Aydın  
(İmzada bulunamadı)  
*A. Samil Kazokoğlu*  
Bolu  
*Ünal Akkaya*  
Çorum  
*İsmail Şengün*  
Denizli  
*A. Aykon Doğan*  
Isparta  
*Erol Güngör*  
İzmir  
*Mustafa Şahin*  
Kayseri  
*Mustafa Dinek*  
Konya  
*Cemal Seymen*  
Nevşehir  
*Halil Orhan Ergüder*  
İstanbul

Başkanvekili  
*Hazım Kutay*  
Ankara  
Kâtip  
*Mehmet Seven*  
Bilecik  
*Nihat Türker*  
Afyon  
*Hüsnü Ziya Postacı*  
Aydın  
  
*Sait Ekinci*  
Burdur  
*İsmet Özarlan*  
Amasya  
*Mehmet Kahraman*  
Erzurum  
*Togay Gemalmaz*  
Erzurum  
*Ülkü Söylemezoglu*  
Kahramanmaraş  
*Şevki Göğüsger*  
Kırşehir  
*Sümer Oral*  
Manisa  
*Mahmut Öztürk*  
Niğde  
*Mahmut Karabulut*  
Sivas

*Zeki Çeliker*  
Siirt



## İSTANBUL MİLLETVEKİLİ REŞİT ÜLKER VE 18 ARKADAŞININ TEKLİFİ

**Kore ve Kıbrıs Gazilerine de Maaş Bağlanmasını Sağlamak İçin 1005 Sayılı İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yasa Önerisi**

**MADDE 1. —** 1005 Sayılı Kanunun, 9.11.1983 Tarih ve 2943 Sayılı ve 26.9.1990 Tarih ve 3660 Sayılı Kanunlarla değişik 1 inci Maddesinin 1 inci Fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Millî Mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklâl Madalyası verilmiş bulunan Türk Vatandaşları ile 1950 yılında Türk Tugayının Kore'ye ayak bastığı Ekim ayında başlamak ve 1953 yılı Pan-Munjon Ateşkes Anlaşmasına kadar Kore'de fiilen savaşa katılmış olan Türk Vatandaşlarına ve 1974 yılında Temmuz 1 inci ve Ağustos 2 nci Barış Harekâtına Kıbrıs'ta fiilen görev alarak katılmış olan Türk Vatandaşlarına, hayatta buldukları sürece, vatanî hizmet tertibinden 1500 gösterge rakamının her yıl Bütçe Kanunu ile tespit edilen katsayı ile çarpılmasından bulunacak miktarda aylık bağlanır.

**MADDE 2. —** Bu Yasa yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 3. —** Bu Yasa hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

## PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

### 1005 Sayılı İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi

MADDE 1. — 1005 Sayılı Kanunun, 9.11.1983 Tarih ve 2943 Sayılı ve 26.9.1990 Tarih ve 3660 Sayılı Kanunlarla değişik 1 inci maddesinin 1 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki yeni fıkra eklenmiştir.

“Millî mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklâl Madalyası verilmiş bulunan Türk Vatandaşları ile 1950 yılında Türk Tugayının Kore’ye ayak bastığı Ekim ayında başlamak ve 1953 yılı Pan-Munjon Ateşkes Anlaşmasına kadar Kore’de fiilen savaşa katılmış olan Türk Vatandaşlarına ve 1974 yılında Temmuz 1 inci ve Ağustos 2 nci Barış Harekâtına Kıbrıs’ta fiilen görev alarak katılmış olan Türk Vatandaşlarına, hayatta buldukları sürece, vatanî hizmet tertibinden 1500 gösterge rakamının her yıl Bütçe Kanunu ile tespit edilen memur maaş katsayı ile çarpılmasından bulunacak miktarda aylık bağlanır.”

“Şu kadarki Kore ve Kıbrıs Harekâtlarına katılmış olanlardan çeşitli sosyal güvenlik kurumlarından aylık alanlara ödenmez, ancak aylıkları, bu Kanuna göre bağlanacak aylıktan az olanlara aradaki fark ödenir.”

MADDE 2. — 1005 Sayılı Kanunun, 9.11.1983 Tarih ve 2943 Sayılı, 26.9.1990 Tarih ve 3660 Sayılı ve 5.12.1990 Tarih ve 3688 Sayılı Kanunlarla değişik 2 nci Maddesinin 1 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Millî Mücadeleye iştiraklerinden dolayı kendilerine İstiklâl Madalyası verilmiş olan Türk Vatandaşlarıyla 1950 yılında Türk Tugayının Kore’ye ayak bastığı Ekim ayından başlamak ve 1953 yılı Pan-Munjon Ateşkes Anlaşmasına kadar Kore’de fiilen savaşa katılmış olan Türk Vatandaşlarıyla 1974 yılında Temmuz 1 inci ve Ağustos 2 nci Barış Harekâtına Kıbrıs’da fiilen görev alarak katılmış olan Türk Vatandaşlarıyla Harp Malulü ve Vazife Malulleri ye kendilerine refakat eden eşleriyle şehitlerin eşleri Devlet Demiryolları ve Denizcilik Bankasının içhatları vasıtalarında birinci mevkiide ve belediye vasıtalarında ücretsiz seyahat ederler.”

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.